

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Borgensförbindelse om finansiering av biogasbussar

Föredragande landstingsråd: Chris Heister

Ärendet

AB Storstockholms Lokaltrafik hemställer om borgen för genomförande av finansiering av biogasdrivna bussar, inklusive eventuell internationell finansiering.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att uppdra åt AB Storstockholms Lokaltrafik (och/eller annat bolag inom dess koncern, nedan koncernbolag) att i samråd med AB Stockholms läns landstings Internfinans upphandla och välja förmånligaste form av finansiering avseende etthundra biogasdrivna bussar

att teckna erforderlig proprieborgen (en eller flera borgensförbindelser) för AB Storstockholms Lokaltrafiks och/eller koncernbolags räkning när AB Storstockholms Lokaltrafik och/eller koncernbolag ingår avtal om finansiering avseende biogasdrivna bussar inom en totalram om 300 000 000 kronor

att teckna erforderlig proprieborgen (en eller flera borgensförbindelser) för AB Storstockholms Lokaltrafiks och/eller koncernbolags räkning om AB Storstockholms Lokaltrafik och/eller koncernbolag ingår avtal om internationell finansiering avseende biogasdrivna bussar

att ingen borgensavgift därvid skall utgå.

Bilagor

1	SL-förvaltningens tjänsteutlåtande	2006-03-07
2	Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande	2007-02-20

Kostnaden för de biogasdrivna bussarna beräknas sammanlagt uppgå till 300 000 000 kronor. SL har hittills finansierat bussar genom finansiell leasing. Genom leasing med landstingsborgen uppnår SL bättre finansieringsvillkor. All extern finansiering som SL genomför ska genomföras i samråd med AB SLL Internfinans.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 7 mars 2007.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 20 mars 2007.

Mp-ledamoten antecknade följande särskilda uttalande:

”Miljöpartiet har inget att erinra i själva ärendet att upprätta och teckna borgensförbindelser för att möjliggöra förvärvandet av fler biogasbussar.

Vi vill framföra miljöpartiets syn på avvecklingen av de fossila bränslena, och att bussar med biogas, etanol eller andra förnyelsebara drivmedel, ska sättas in där de gör den bästa nyttan för folkhälsan och klimatet.

Miljöpartiet anser att vid kommande inköp av fler biogasbussar ska de också med hänvisning till ovanstående kunna sättas in i t ex Södertälje och på Lidingö där det relativt snart också kommer att finnas biogasproduktion.”

Ärendet och dess beredning

AB Storstockholms Lokaltrafik har den 28 mars 2006, enligt förvaltningens förslag, beslutat att uppdra åt verkställande direktören att i enlighet med den redovisade utökade driften med biogasbussar vid behov genomföra upphandling avseende finansiering av biogasbussar, inklusive fastställa förfrågningsunderlag, fatta tilldelningsbeslut samt teckna och förvalta upphandlingskontrakt, att uppdra åt verkställande direktören att teckna erforderliga avtal med berörda trafikentreprenörer samt eventuella externa finansiärer, att hos Stockholms läns landsting hemställa om borgen som täcker finansiering av biogasbussarna och eventuell internationell finansiering.

SL-förvaltningens tjänsteutlåtande den 7 mars 2007 bifogas (bilaga).

Ärendet har remitterats till landstingsdirektören.

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 20 februari 2007 (bilaga) föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta *att* uppdra åt AB Storstockholms Lokaltrafik (och/eller annat bolag inom dess koncern, nedan koncernbolag) att i samråd med AB Stockholms läns landstings Internfinans upphandla och välja förmånligaste form av finansiering avseende etthundra biogasdrivna bussar, *att* teckna erforderlig proprieborgen (en eller flera borgensförbindelser) för AB Storstockholms Lokaltrafiks och/eller koncernbolags räkning när AB Storstockholms Lokaltrafik och/eller koncernbolag ingår avtal om finansiering avseende biogasdrivna bussar inom en totalram om 300 000 000 kronor, *att* teckna erforderlig proprieborgen (en eller flera borgensförbindelser) för AB Storstockholms Lokaltrafiks och/eller koncernbolags räkning om AB Storstockholms Lokaltrafik och/eller koncernbolag ingår avtal om internationell finansiering avseende biogasdrivna bussar, *att* ingen borgensavgift därvid skall utgå.

Bilagor

SL-förvaltningens tjänsteutlåtande

Bakgrund

Sedan upphandlingen av busstrafiken inleddes i början av 1990-talet har utgångspunkten varit att bussentreprenörerna själva svarar för finansieringen av bussar. Med hänsyn till önskemålet att stimulera nya och mindre aktörer att lägga bud på SLs trafik samt till fördelar vad gäller restvärdesrisk och finansieringsvillkor har SL ändrat inriktning. SL finansierar numera, t.ex. genom extern finansiär, över hälften av bussparken. Upplägget innebär att SL står risken för bussarna och att entreprenörerna hyr dem på marknads-mässiga villkor. Detta gäller bl.a. bussarna för den utökade trafiken med anledning av trängselskatteförsöket samt de nya etanolbussarna.

Behovsanalys

Styrelsen har tidigare beslutat att andelen förnybara bränslen i SL-trafiken ska öka. De förnybara bränslen som är realistiska att utnyttja för busstrafik är etanol och biogas. Stockholm Vatten (SV) levererar sedan några år biogas till fordon i Stockholm. Biogas som det alltså finns tillgång till lokalt, ger mycket goda miljöprestanda.

Mot bakgrund av ovanstående uppdrog styrelsen den 30 september 2003 åt VD att fullfölja förhandlingar och underteckna avtal med Stockholm Vatten AB angående leverans av biogas samt beslutade att tilläggsavtal med Busslink angående introduktion av biogas för trafik i innerstaden skulle slutas och att nödvändiga investeringar i infrastruktur verkställas.

I linje med den introduktionstakt som angavs i den PM som gick ut till styrelsen inför styrelsemötet i september 2003, har övergången till biogasdrift påbörjats med stomlinje nr 2. SV levererar sedan juni 2004 biogas till Söderdepån från Henriksdals reningsverk för Busslinks avtalade trafik med 21 stycken ledbussar.

Ytterligare 9 st biogasbussar trafikerar sedan augusti 2005 innerstadens stomlinjer genom den utökning som skett inom ramen för trängselskatteförsöket.

Det är nu enligt plan aktuellt att successivt ytterligare utöka bussparken årligen med biogasbussar, varigenom innerstadens nuvarande etanolbussar kan överflyttas till trafikområden i närförorter. Detta ingår i strategin för utökning av miljövänlig busstrafik.

För ytterligare information om biogasprojektet se Bilaga 1 (PM om introduktionsprojektet från 2003) samt vad gäller biogas som bussbränsle, Bilaga 2 (En sammanställning av vanliga frågor och svar).

Omfattning och tidplan

Mot bakgrund av vad som angetts ovan bör även de nya biogasbussarna leasingfinansieras förutsatt att bättre villkor än med landstingsfinansiering härigenom kan uppnås. All extern finansiering genomförs i samråd med SLL Internfinans AB.

Genom avtalet med SV har SL option/tillgång till biogasbränsle enligt nu gällande introduktionsplan. Leveranstiden för nya biogasbussar är cirka 9 månader. Den fortsatta processen inleds med att samtliga mellan parterna nödvändiga avtal upprättas, efter styrelsens beslut om finansiering.

Introduktionstakten för utökad biogasdrift motsvarar ytterligare ca 100 bussar fram till och med år 2009.

Kostnad och finansiering (ekonomisk kalkyl)

SLs bussfinansiering har hittills skett genom finansiell leasing. Genom denna leasing med landstingsborgen uppnår SL bättre finansieringsvillkor än de entreprenörerna normalt kan uppnå på marknaden. SLs ränta med SLL-borgen brukar vara mer än 1 %-enhet lägre än entreprenörernas. För en buss som kostar 2 Mkr i inköp betyder 1 %-enhet lägre ränta 12 tkr lägre kapitalkostnad per år eller ett nuvärde på 120 tkr under en tolvårsperiod. Man skulle också kunna säga att nuvärdet av skillnaden innebär 6 % rabatt på bussen.

Som trafik huvudman tar SL en mindre restvärdesrisk än vad en trafik-entreprenör gör genom en i konkurrens upphandlad trafikdrift. SLs finansiella fördelar skapar större utrymme för mer SL-trafik, även när ersättningen för det enskilda trafikuppdraget är oförändrat.

Upphandlingsstrategi

Extern finansiering kommer att upphandlas efter konkurrensutsättning vilket innebär att det, beroende på vad som framstår som ekonomiskt mest fördelaktigt för SL, kan bli aktuellt även med en internationell finansiering.

Även om SL vid upphandling av finansiering ej omfattas av lagen om offentlig upphandling kommer de grundläggande principerna om lika-behandling, transparens, ickediskriminering samt proportionalitet att beaktas.

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande

Förvaltningens synpunkter

Utgångspunkten för finansiering av investeringar är att anskaffa långsiktig finansiering med de bästa villkor som finansmarknaden kan erbjuda inom ramen för landstingets finanspolicy. Upphandling och beslut om val av finansieringslösning sker i samråd mellan SL och AB SLL Internfinans och i samarbete med SL:s rådgivare. SL:s fordonsinvesteringar har finansierats företrädesvis genom leasing eftersom detta inneburit det mest förmånliga alternativet. Av totalt borgensbelopp för SL-koncernen per 2006-12-31 på sammanlagt 16 160 mkr är 13 428 mkr ianspråktaget. Förvaltningen har inget att invända mot att den nu aktuella investeringen av biogasdrivna bussar finansieras med lånemedel.

Affärsbilden

SL-koncernen använder sig i stor utsträckning av svensk leasingfinansiering. Detta innebär att ett finansbolag anskaffar egendomen från tillverkaren och därefter hyr ut egendomen till ett SL-bolag. För att säkerställa att SL får tillgång till egendomen efter leasingperiodens utgång erhåller SL köpoptioner under leasingkontraktets löptid. Den form av leasing som SL använder betecknas som finansiell leasing och innebär att åtaganden såsom underhåll, försäkring m.m. ligger hos SL.

Borgen - riskbedömning

Den borgen landstinget föreslås teckna är en proprieborgen, d.v.s. en borgen såsom för egen skuld. Borgen kommer att gälla till förmån för samtliga finansiärer och omfatta SL:s samtliga förpliktelser. Omfattningen av borgensåtagandet kan värderas till finansieringsavtalet för den aktuella finansieringen. Kostnad för att bryta avtalsförhållandet i förtid kan preciseras i avtalet. Denna uppgår i normalfallet till 0-3 % av det totala engagemanget och varierar under avtalstiden. Härtill kommer ansvaret för återbetalning av finansieringsbeloppet.

Utöver ovannämnda kostnader kan det finnas ett allmänt ansvar för krav riktade mot leasingobjekten eller för olyckshändelser eller liknande, motsvarande den risk som SL i de flesta fall ändå har med avseende på fordonen.

Uppföljning borgensåtaganden

Uppföljning av landstingets borgensåtaganden och värdering av landstingets borgensansvar görs två gånger per år i samband med delårsbokslut och årsbokslut och enligt de redovisningsprinciper som gäller för landsting.

Sammanfattning

Om finansieringsupphandlingen påvisar en finansieringslösning med villkor som är bättre än dem landstinget kan uppnå genom traditionell upplåning på kapitalmarknaden bör ett sådant alternativ väljas och landstinget därmed såsom säkerhet utfästa en borgen.